

Facultat de CC. Polítiques i Sociologia
Curs 2001-2002
Llicenciatura de Sociologia
Assignatura: 25229 Anàlisi Demogràfica
Profs: C. Lozares i F. Muñoz Pradas

Objectius: L'assignatura té com a primer propòsit, d'abast més general, aprofundir i millorar la capacitat de diagnosi dels diferents tipus de situacions demogràfiques iniciada a l'assignatura de "Demografia" de primer cycle. Això comportarà augmentar el bagatge metodològic, fins assolir un nivell intermedi d'anàlisi demogràfica, i aprofundir els coneixements sobre les tendències i interpretacions de l'evolució demogràfica de les societats contemporànies.

Un segon propòsit, més específic, s'orienta cap a l'aprenentatge dels aspectes anteriors a partir de l'estudi de la situació demogràfica de la població europea (de la població catalana i l'espanyola) en una doble perspectiva: d'atenció a la seva evolució temporal, tot situant en un horitzó secular els seus canvis, i de visió comparada, mitjançant una bàsica atenció a les diferències seguides per les poblacions d'altres regions del món. Aquest segon propòsit proporcionarà el "fil conductor" que en termes de dades, pràctiques o lectures articularà el curs.

1. Introducció.

La situació demogràfica de les societats europees contemporànies: els trets bàsics dels seus regims demogràfics.

2. Eines de l'anàlisi demogràfica: revisió i ampliació de les metodologies.

2.1 Les fonts demogràfiques en l'anàlisi social.

L'utilització de les dades censals i enquestes en l'estudi sociològic de les poblacions.

2.2 Mètodes estadístics per a l'anàlisi demogràfica.

Aplicacions del model linial general en demografia: correlació, regressió linial i anàlisi de la variància..

2.3 Principis bàsics de l'anàlisi longitudinal i transversal: revisió i ampliació.

Anàlisi transversal i el problema de l'estandarització. Anàlisi longitudinal i el model tabular. Relacions entre òptiques d'anàlisi: problemes metodològics.

3. Tendències demogràfiques i anàlisi de fenomens.

3.1 La nupcialitat i la fecunditat.

L'estudi del diversos tipus de fecunditat. La fecunditat matrimonial. Taules de fecunditat i de nupcialitat. L'anàlisi de la fecunditat: diversos enfocaments teòrics. Formació i dissolució de les parelles: medició i exploració de factors determinants.

3.2 Mortalitat.

L'anàlisi demogràfica dels diferents tipus de mortalitat. La mortalitat per causa. L'estudi de la mortalitat social. Transició epidemiològica i transició sanitària, els marcs teòrics d'estudi de l'evolució de la mortalitat.

3.3 Migracions.

La perspectiva sociològica i demogràfica en l'estudi de les migracions. Noves metodologies per a l'anàlisi de les migracions. L'evolució de les migracions a les societats contemporànies.

3.4 Dinàmica de los poblacions.

Conseqüències socials i econòmiques dels canvis demogràfics a les societats contemporànies. Les transicions en les estructures de població: l'horitzó de l'envelliment demogràfic. Migracions i dinàmiques demogràfiques. Les polítiques socials i les tendències demogràfiques.

Avaluació:

L'assignatura serà qualificada a partir de la realització del diversos exercicis presentats al llarg de les diferents sessions de pràctiques i de l'examen final convocat per la facultat. Per tal de poder ser avaluat a l'examen final s'hauran d'entregar previament els exercicis pràctics indicats a classe. Les preguntes d'aquesta prova final provindran d'un qüestionari distribuït unes setmanes abans de la fi del curs.

Bibliografia general

BISQUERRA ALZINA, R. 1989. Análisis Multivariable. Vol I, II. Barcelona. PPU.

COALE, A, WATKINS, S. 1986. The Decline of Fertility in Europe. Princeton: Princeton University Press. Cap 1, 8 i 10.

CHESNAIS, J.C. (1986). La transition démographique. Etages, formes, implications économiques. Travaux et documents n° 113. Paris: INED. Cap 6.

HENRY, L. 1976 Demografia. Labor. Barcelona.

LOZARES, C., DOMINGUEZ, M. 1996. "Tratamiento multivariado de subpoblaciones en una gran encuesta social: la construcción de zonas sociales", Papers, 48, pp. 71-87.

LIVI BACCI, M. 1993 Introducción a la demografía. Ariel. Barcelona.

McKEOWN, T. (1978). El crecimiento moderno de la población. Barcelona: Antoni Bosch. (orig. anglès 1976).

PRESSAT, R. 1983 El análisis demográfico. 2ª edición. Fondo de Cultura Económica. Madrid.

PUJADAS, I., GARCIA, A., 1995, "Migraciones interiores en España: tendencias recientes y perspectivas de futuro", Documents d'Anàlisi Geogràfica, XXIX, n° 3, pp. 5-50

TAPINOS, G. 1990. Elementos de demografía. Espasa Calpe. Madrid.

VALLIN, J 1991 La demografía. Alianza Editorial. Madrid.

VALLIN, J. (1995). La población mundial. Madrid: Alianza.

ZELINSKY, W. 1997. "La hipòtesi sobre la transició de la mobilitat", Treballs de la Societat Catalana de Geografia, Institut d'Estudis Catalans, n° 44, pp. 143-176.

Altres materials de treball: *1988*

Els professors de l'assignatura editaran un dossier de lectures i un d'exercicis amb materials complementaris i de suport a les classes.